Raadhuisplein 1
7811 AP Emmen
t. 14 0591
f. 0591 377602

Postbus 30001
7800 RA Emmen
e. gemeente@emmen.nl
i. gemeente.emmen.nl

Gemeente Emmen

Aan de raad van de gemeente Emmen
Raadhuisplein 1
7811 AP EMMEN

team
Beleid en ontwikkeling sociaal domein

ons kenmerk	zaaknummer	bijlage	behandeld door
208407-2024:564568	208407-2024	1	A. Zuidema
datum	**telefoon**	**fax**	**e-mail**
18 september 2024	14 0591		gemeente@emmen.nl

onderwerp
Uitvoering Doorstroompunt en Leerplicht schooljaar 2022-2023

Geachte leden van de raad,

Hierbij bieden wij u ter informatie het jaarverslag van Leerplicht en Doorstroompunt (voorheen RMC (regionale Meld- en Coördinatiefunctie)) in de vorm van een factsheet aan. In de factsheet worden de resultaten over de uitvoering van de leerplicht- en Doorstroompunt-taak door Menso over het schooljaar 2022-2023 weergegeven. Menso voert de Doorstroompunt-taak ook uit voor de gemeentes Borger-Odoorn en Coevorden.

Op grond van de Leerplichtwet brengen wij aan u verslag uit over het beleid en de resultaten. Hoewel een jaarverslag vanuit de Doorstroompunt-regelgeving niet verplicht is, zijn ook deze resultaten meegenomen in de factsheet. Leerplicht, Doorstroompunt en de Participatiewet worden door Menso namelijk in samenhang opgepakt, zodat er een preventieve en sluitende aanpak kan worden gerealiseerd voor jongeren tot 27 jaar. Hiermee loopt Menso vooruit op de aangekondigde wetswijziging. Met ingang van 1 januari 2026 wordt namelijk de nieuwe wet 'van school naar duurzaam werk' van kracht. Het doel van dit wetsvoorstel is om jongeren met een afstand tot de arbeidsmarkt de juiste begeleiding en ondersteuning te bieden richting economische zelfstandigheid. Dit gebeurt met vier samenhangende maatregelen, waarvan het verhogen van de maximumleeftijd van de doelgroep van de Doorstroompunt-functie van 23 naar 27 jaar er één is.

Leerplicht en Doorstroompunt kennen wel hun eigen aandachtsgebied, namelijk:

- De uitvoering van de leerplicht en daarmee het verslag over leerplicht gaat over de gemeente Emmen.
- Het verslag over het Doorstroompunt betreft de regio Zuidoost-Drenthe: Borger-Odoorn, Coevorden en Emmen. Hiervoor is Emmen de contactgemeente. Het betreft de activiteiten om voortijdig schoolverlaten (VSV) tegen te gaan en jongeren terug te leiden naar school en/of werk.

De factsheet bevat een overzicht van de cijfers van onder andere schoolverzuim, vrijstelling van de inschrijvingsplicht, de ontwikkeling van het percentage voortijdig schoolverlaters (VSV-ers) in de regio en de effecten van interventies na verzuimmeldingen en/of voortijdige schooluitval.

Het VSV-percentage is in schooljaar 2022-2023 iets afgenomen. Opvallend is een toename van het percentage VSV-ers afkomstig van MBO niveau 1. Dit is een drempelloze instroom, waar ook kwetsbare jongeren gebruik van maken. Dit is een groep die extra aandacht nodig heeft om de schoolperiode succesvol af te ronden. De nieuwe wet 'van school naar duurzaam werk' gaat onder andere nadrukkelijk voor deze doelgroep gelden. Zij krijgen een plek in het regionale programma dat hiervoor wordt opgesteld.

Jongeren met een MBO niveau 1-diploma én minimaal 12 uur per week werk zijn in de huidige regeling geen VSV-ers. Wanneer het werk stopt of het aantal uren per week onder de 12 uur komt, zijn zij dat wel. Dit maakt dat het VSV-percentage wat schommelt. In het nieuwe wetvoorstel komt dat criterium te vervallen. Er zal onderscheid gemaakt worden in voortijdig schoolverlaters afkomstig van niveau 1 met en zonder een diploma. Dit geeft een beter beeld.

Een aanzienlijk deel van het aantal VSV-ers uit schooljaar 2021-2022 is een jaar later aan het werk. De arbeidsmarkt is momenteel gunstig en de arbeidsmentaliteit onder de inwoners is hoog. Jongeren zijn eerder te enthousiasmeren voor werk dan voor school, zoals mede te lezen is in de factoren van stijgende voortijdig schooluitval.

In de uitvoering van de Leerplichtwet zien we een stijging in het aantal processen-verbaal. De stijging hangt samen met de steeds complexer wordende problematiek onder kinderen en jongeren, de wachtlijsten bij de jeugdhulp en soms voorkomende volverklaringen bij het (V)SO. We zijn terughoudend in het opmaken van processen-verbaal, het is het uiterste middel dat kan worden toegepast. Het wordt ingezet indien er sprake is van verwijtbaarheid bij de jongere en/of ouders. Dit niet met als doel hen een geldboete op te leggen, maar in de hoop ondersteuning af te dwingen.

De stijging wordt ook veroorzaakt door een wijziging in de procedure voor vrijstellingen artikel 5 onder b (richtingsbezwaar). Er is steeds meer jurisprudentie beschikbaar dat handvatten biedt voor het toetsen van de aanvraag. Indien een aanvraag wordt afgewezen, zijn ouders verplicht om hun kind in te schrijven op een school. Indien dat niet gebeurt, moet er een proces-verbaal opgemaakt worden. Ouders die voor het eerst een aanvraag indienen worden nu uitgenodigd voor een gesprek om hun aanvraag verder toe te lichten. De meeste ouders geven gehoor aan deze oproep.

Wij zijn terughoudend in het afgeven van vrijstellingen. Desondanks zien we ook in 2022-2023 een stijging in de vrijstellingen op psychische en lichamelijke gronden (artikel 5 onder a) en richtingsbezwaar (artikel 5 onder b). Leerplichtambtenaren zien dat het een steeds grotere uitdaging wordt om passend onderwijs te vinden. Samen met het onderwijsveld, het samenwerkingsverband Sterk VO Zuidoost-Drenthe en jeugdhulp-aanbieders werken we eraan om alle kinderen en jongeren een onderwijsplek aan te bieden. Bijvoorbeeld door ondersteuning onderdeel uit te laten maken van een school (in een collectieve voorziening voor een grotere groep leerlingen in plaats van individuele ondersteuning).

Voor een volledig overzicht verwijzen wij naar de in de bijlage opgenomen factsheet. Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Emmen

de gemeentesecretaris	de burgemeester
M. Plantinga-Leenders	H.F. van Oosterhout